

Valtuustoaloite; kunnanvaltuutettu Katriina Roosin valtuustoaloite koskien varhaiskasvatuksen päiväkotien apulaisjohtajia

Sivltk 27.05.2026 § 46
294/01.01.00.00/2025

Katriina Roosin valtuustoaloite:

“Vuoden pilottihanke kahden apulaisjohtajan toimeen, joista toinen sijoittuisi eteläisen -ja toinen pohjoisen Eurajoen päiväkoteihin Eurajoen varhaiskasvatuksessa päiväkodin johtajien hallinnollinen kuormitus on kasvanut merkittävästi erityisesti vuoden 2018 varhaiskasvatustlain voimaantulon jälkeen. Päiväkodin johtajat vastaavat laajasta tehtäväkentästä ilman toimistosihteerien tukea. Heitä on kunnassamme neljä. Työaikapankit ovat Eurajoella päiväkodin johtajilla jatkuvasti täynnä, mikä kertoo työn ylikuormituksesta. Tämä heijastuu henkilöstön jaksamiseen, lasten arjen sujuvuuteen ja pedagogiikan johtamisen mahdollisuuksiin. Varhaiskasvatustlaki velvoittaa kuntaa toteuttamaan laadukasta varhaiskasvatusta, mikä ei ole mahdollista, jos hallinnollinen kuormitus varhaiskasvatuksen yksiköissä kuormittaa henkilökunnan työhyvinvointia.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on arvioinut varhaiskasvatuksen johtamista ja johtamisrakenteita. (Julkaisu 29:2023). Arvioinnin tulokset osoittivat, että päiväkodin johtamiselle asetetut velvoitteet, tavoitteet ja odotukset eivät nykyisissä rakenteissa monin paikoin toteudu.

Toimintamalli olisi seuraavanlainen:

Ehdotamme kahta vuoden määräaikaista varhaiskasvatustyksikön apulaisjohtajan toimea Eurajoen kunnalle, joista toinen sijaitsisi eteläisellä Eurajoella ja toinen Luviolla. Kyse olisi vuoden pilottihankkeesta, minkä vaikutuksia päiväkodin henkilökunnan työhyvinvointiin seurattaisiin hankkeen aikana. Apulaisjohtajan käytännön työtehtäviä pilottihankkeessa olisivat: työvuorosuunnittelu sekä siihen liittyvät kirjaukset, lyhytaikaisten sijaisten perehdyttäminen, sijaisten hankkiminen, osallistuminen yksikön palavereihin tarvittaessa, asiakirjojen päivittäminen, hankintojen valmisteleminen, johtajan sijaisena toimiminen hänen poissa ollessaan sekä toimiminen sijaisena ja akuuttina apuna lapsiryhmässä tarvittaessa.

- *Tehtävä hinnoitellaan OVTES-tunnuksella 4500 0030.*
- *Kustannukset: 113 000 €/vuosi (sisältäen sivukulut).*
- *Kustannukset katetaan vähentämällä vastaavasti määräaikaaisia varhaiskasvatustuksen opettajia - ei synny lisäkuluja kunnalle.*
- *Säästövaikutuksia lisäksi: lapsiryhmään palkattavan sijaisen osalta vuosilomasijaisuuksista 3 x vo-kuukausipalkka yhteensä 11 900 € ja vuoden mittaan muita lyhyempiä sijaisuuksia arviolta 2 viikon ajalta yhteensä noin 6 000 (kun nykyisin varajohtajana toimiva varhaiskasvatustuksen opettaja on pois lapsiryhmästään ja lakisääteisen mitoituksen mukaan tarvitaan sijainen). yhteensä*

17 900 €/vuosi - varajohtajakorvaus (tva) yhdeltä varajohtajalta, säästöä 1200 €/v Varajohtaja joutuu olemaan pois ryhmästä nykyisessä tilanteessa pk johtajan poissa ollessa, mikä vaikeuttaa lapsiryhmän toimintaa sekä lasten että muiden ryhmän työntekijöiden osalta, ja aiheuttaa lisäksi sijaiskuluja.

Hyödyt

- Johtajien työkuorman keventyminen, jaksamisen ja työhyvinvoinnin paraneminen.*
- Pedagogiikan johtamisen vahvistuminen -laadukkaampi varhaiskasvatus.*
- Arjen sujuvuuden varmistaminen ja lasten edun toteutuminen.*
- Sijais- ja työvuorojärjestelyjen kustannustehokkuus.*
- Perhepäivähoidon varahoitopaikkojen järjestelyjen helpottuminen.*

Vertailua ja tulevaisuus

- Lähikunnissa (Nakkila, Eura, Pori, Rauma) apulaisjohtajia on jo käytössä, ja kokemukset ovat positiivisia.*
- Porissa on jo viisi apulaisjohtajaa, syksystä 2025 alkaen vielä kaksi lisää.*

Vuonna 2030 päiväkodin johtajien kelpoisuusvaatimukset kiristyvät (mm. kasvatustieteen maisterin tutkinto). Tämä tekee rekrytoinneista haastavampia, joten johtajuuden rakenteiden vahvistaminen on ajankohtaista jo nyt.

Esityksenä on, että Eurajoelle käynnistetään pilottihankkeeseen kaksi päiväkodin apulaisjohtajan toimea 1.1.2026 alkaen. Toimista toinen sijaitsisi eteläisen Eurajoen alueella ja toinen Luvialla. Apulaisjohtajan nimenmuutos prosessilla tuetaan päiväkodin johtajien- ja henkilökunnan työhyvinvointia, vahvistetaan pedagogiikan johtamista, nimike OVTES :n mukainen ja parannetaan varhaiskasvatuksen laatua kustannusneutraalisti.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Eurajoen kunnassa käynnistetään määräaikainen pilotti varhaiskasvatuksen apulaisjohtajamallista. Aloitteen tavoitteena on keventää päiväkodin johtajien hallinnollista työkuormaa, tukea pedagogista johtamista sekä edistää henkilöstön työhyvinvointia. Aloitteessa viitataan myös valtakunnallisiin arviointeihin varhaiskasvatuksen johtamisrakenteista ja esitetään, että pilotti toteutettaisiin ilman erillistä lisämäärärahaa.

Varhaiskasvatuksen johtamisrakenne Eurajoella

Eurajoen kunnassa varhaiskasvatuksen operatiivinen johtaminen on järjestetty siten, että kullakin päiväkodilla on oma nimetty johtajansa. Perhepäivähoidolla ja ryhmäperhepäivähoidolla on omat vastuulliset esihenkilönsä. Johtamisvastuut kohdistuvat yksikkökohtaisesti, eikä johtaminen perustu usean yksikön samanaikaiseen vastuuseen.

Varhaiskasvatuksen toimintaa ja johtamista tukee sivistystoimen hallinto, johon kuuluvat sivistysjohtajan johdolla varhaiskasvatuksen johto sekä hallinnolliset tukipalvelut.

Esihenkilötyön kuormituksen tarkastelu

Varhaiskasvatuksen esihenkilötyön kuormitusta on tunnistettu erityisesti hallinnollisten tehtävien määrässä, henkilöstöasioihin liittyvien äkillisten tilanteiden hoitamisessa ja arjen keskeytyksissä. Kuormitus ei näyttäydy ensisijaisesti yksiköiden koosta tai usean yksikön johtamisesta johtuvana, vaan liittyy työn organisointiin, prosesseihin ja käytettävissä oleviin tukirakenteisiin. Esihenkilöiden jaksamisen tukeminen ja johtamistyön sujuvuuden varmistaminen ovat työnantajan näkökulmasta tärkeitä kehittämiskohteita.

Palvelun laatu ja asiakastyytyväisyys

Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyjen perusteella huoltajien tyytyväisyys Eurajoen varhaiskasvatuksen palveluihin on ollut erittäin korkea. Tämä osoittaa, että henkilöstö ja johto ovat onnistuneet turvaamaan toiminnan laadun myös kuormittavassa toimintaympäristössä. Esihenkilötyön kuormituksen tarkastelun tavoitteena on varmistaa, että edellytykset laadukkaan toiminnan ylläpitämiselle säilyvät myös tulevaisuudessa.

Ratkaisuvaihtoehtojen arviointi

Aloitteessa esitetty apulaisjohtajamalli on yksi mahdollinen keino vastata tunnistettuun kuormitukseen. Viranhaltijavalmistelussa on kuitenkin perusteltua tarkastella kuormituksen vähentämistä kokonaisuutena ja arvioida useita vaihtoehtoisia keinoja, kuten hallinnollisten käytäntöjen ja prosessien selkeyttämistä, työnjaon ja yhteistyörakenteiden kehittämistä, ajankäytön ja tehtävien priorisointia sekä operatiivisen tuen järjestämistä ilman uuden esihenkilötason perustamista.

Mahdolliset muutokset esihenkilörakenteisiin, mukaan lukien apulaisjohtajamallit, vaikuttavat varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmään laajemmin ja edellyttävät kokonaisarviointia.

Toimintaympäristön kehitys

Varhaiskasvatuksen toimintaympäristöön vaikuttaa osaltaan lasten ikäluokkien kehitys. Kunnan väestötilastojen perusteella varhaiskasvatusikäisten lasten määrässä on nähtävissä laskeva kehityssuunta. Tämä muutos vaikuttaa pitkällä aikavälillä palvelujen järjestämiseen sekä johtamistyön painopisteisiin ja on huomioitava varhaiskasvatuksen kehittämistä koskevassa kokonaisarvioinnissa.

Johtopäätökset

Viranhaltijavalmistelun näkemyksen mukaan valtuustoaloitteessa esiin nostettu huoli varhaiskasvatuksen esihenkilötyön kuormituksesta on perusteltu. Apulaisjohtajamalli on yksi mahdollinen ratkaisu, mutta sen käyttöönottoa ei ole tarkoituksenmukaista arvioida erillisenä tai yksittäisenä toimenpiteenä.

Varhaiskasvatuksen johtamisrakennetta on perusteltua tarkastella osana toiminnan kehittämistä ja johtamistyön tukemista kokonaisuutena. Tästä syystä mahdolliset muutokset esihenkilörakenteisiin, mukaan lukien apulaisjohtajamallit, on tarkoituksenmukaista arvioida osana kokonaisvaltaista varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmän tarkastelua yhteistyössä sivistyspalveluiden ja henkilöstöhallinnon kanssa.

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy Katriina Roosin valtuusoaloitteeseen laaditun vastauksen ja asian käsittely jatkuu vuoden 2027 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Päätös

Hyväksyttiin.
